

POČAHAJ BÓH

ČASOPIS EVANGELSKÍCH SERBOŮ

1. číslo

Budyšin, januar 1963

Lětnik 13

Noše hrono na wulki rózka 1963

Z chlébom samym so čłowjek nje-žiwi, ale z kóždym słowom, kotrež přez Boží ert wuchadža. Mat. 4, 4

Wězo žiwi so čłowjek z chlébom. Prašenje zežiwjenja je w léce 1963 runje tak wažne kaž 1962. A naš Zbóžnik sam je nas nawučil, so k Bohu modlić: „Naš wšedny chléb daj nam džensa!“ Wón sam je tysacy w pusćinje nasycil. Ale k tomu njebě jich tam zhromadził, a k tomu tež njeběchu k njemu přišli. Do nasycenja běše měł dolhe předowanje, kaž sćenik nam wuraznje praji.

Na dwoje mamy tehodla spominać, kročo přez nowe léto, zo nimamy jenož čelo, kiž sebi žada swoje prawo, ale zo mamy tež dušu, a zo ma ta so tež z něčim žiwic. Ach, to wšak wě čłowjek! Rozsudžace je jenož, kak, na kajke wašnje to čini, što jej poskića! A w tym nastupanju ma čłowjek wulki wuběr. To je kaž we wukladnych wohnach. Tam namakaš snano wjele chlósćenikow a druhich slódkich wěčkow a přidawkow. Ale prawa jědz to njeje. Mjeno „wšedny“ ma jenož chléb, štož woprawdže wšednje trjebamy.

Ničo přečiwo wšelakej zabawje a ničo přečiwo temu wšemu, štož so na swěće wonka našej duši poskića. Ale ničo njeje rune chlébej, kotrež je Bože słowo. Tuž njeh je naš džak a naša próstwa, kaž je Michał Domaška tak rjenje na serbski přeložil:

So džakujemy, Božo, či
za dary, kiž smy dostali.

Če prosymy, kaž džěci mać,
ty chcył nam dale wjace dać,
a ze słowom nas nasycić,
tak tu a tam nas spokojić.

Ach, luby Božo, pomhaj nam
po tutym času k njebiesam.

Ala prawje jěsć a woprawdže nasycić móžemy so jenož hdyž smy hlódni. Mějmy tehodla w nowym léce dobry hlód a prawu lačnosť po Božim słowje, haj po Jezusu samym, kiž je chléb a woda žiwjenja. Štož je prjedy jenož tehodla kemši chodžić, dokelž běše sebi to nawučil, móže sej to zaso wotwučić. Štož pak ma woprawdžite žadanje, je prawje hlódný a lačný po Boze a jeho prawdosći, přewinje tež wšitke zadžěwki a čěze, kotrež so jemu stajnje na puć staja, hdyž chce přińć pod Bože słowo, tak zo jemu snano přewjele džěta do rukow hlada abo puć je předaloki abo wjedro je njerjane. Tón prosy ze Zinzendorfom:

Knježe, słowo swoje krasne
z hnady chcył mi zachować;
lépše je hać kubla časne,
wšo, štož mam, chcył za njo dać.
Hdyž mi słowo twoje rubja
hdže dha založk wěry je?
Njeh mi tysac swětow lubja,
mi wo twoje słowo dže! La.

Ochranowske hesła

Kožde léto wosrjedz lětnjeho časa zeńdu so w Ochranowje, hdžež ma načolnistwo Bratrowskeje jednoty w NDR swoje sydo, sobudželačerjo jednoty na wosebitu nutrnosť, zo bychu prosyli za wažne džěto, kotrež so tutón džen započnje. To je wuznamna hodžina, přetož na tutym dnju maja so z něhdže 1800 starozakońskich hronow hesła, znate Ochranowske hesła, na jedne cyłe léto wuzwolic. Tele hrona, kotrež sahaja wot 1. knihow Mójzasowych 1,1 hać ke knize profety Maleachija 3,20, su do wulkeje knihi zapisane a wšitke z čisłom woznamjenjene. Wšitke čisła namakamy zaso na małych kartkach, lisćikach, kotrež su hižom zežolnjene a hišće z husacym pjerjom popisane. Su potajkim jara stare, přetož so hižo někotrejžkuli generaciji služile.

Wulosowanje tychle kartkow z čisłami so takle wotměwa, zo jedyn bratr po rjadu kartku po kartce čaha. Přerjka kartka plaći potajkim za 1. januar, druha kartka za 2. januar a poslednja kartka za 31. december. Čisło, kotrež na tajkej kartce steji, wón wótfre přečita, a dalši sobudželačér pyta potom we wulkej knize hrono, kotrež k tutomu čislu słuša. A tele hrono so tež wótfre přečita. To so stawa wšitko we wěrje, zo je to Bóh Knjez sam, kiž na tajke wašnje za kóždy džen léta prawe słowo podawa. Datum, čisło a hrono so swědomiče zapisuju. A zo so njeby žadyn zmylk stał, so na kóncu wšitko hišće raz swěru přirunuje. Lisćiki, kotrež buchu wulosowane, přińdu na dwě léce do boka. To je tohodla, zo so njebychu samsne hrona kóžde léto wospjeto-waše.

Tola nětk je wažne prajić, zo so tele přerje džěto na Ochranowskich hesłach hižom tři léta do jich wudaća čini. Hižom 1959 buchu potajkim hesła na léto 1962 wulosowane. To ma swoje přičiny.

Hdyž su hesla na kóždy džen léta zwuběrane, tak njeje z tym dawno hišće wšitko hotowe! Dawno hišće nic. Nětko so hakle prawe džěto započnje. Najprjedy dōstanje cyłe zapiski z hesłami tak mjenowane wobdžělar do rukow; móže to wězo tež wobdžělarka być. To dyrbi čłowjek być, kiž so dokladnje we swj. Pismje a we wšelakich ewangelskich spěwarskich wuznaje. Wón ma tež znać najnowše wuplody ewangelskeho basnistwa. Jeho nadawk tola je, zo ma najprjedy raz k wulosowanemu heslu ze Stareho zakonja wupytać přińhodne hesło z Noweho zakonja – tak mjenowane wučbny tekst – a potom tež wotpowědnu štučku z někajkeho kěr-

luša. Hesło ze Stareho zakonja a wučbny tekst dyrbitej přeco někajki znutřkowny zwisk měć. Jenož za swjate dny so tajke wučbne teksty wupytaju, kotrež so za tele dny najlépše hodža. Při tym je potom wšojedne, hać maju z hesłom něšto zhromadneho abo nic. Hewak pak ma wučbny tekst z Noweho zakonja hesło ze Stareho zakonja hišće raz potwěrzić a pohlubšić a jeho mysle dale wjesć. Husto je tola tak, zo hakle potom, hdyž smy tež wučbny tekst čitali, prawje zrozumimy hesło dnja. Samsny zaměr maja štučki z kěrlušow; tež wone dyrbja so počahować na hesło a na wučbny tekst. Tole wšitko ma so wobkedžbować, hdyž so tajki wobdžělár do džěla da.

Mała komisija přeprowuje potom hišće raz zestajenje hesłow, wučbneho teksta a kěrlušow. Při tym pak je kruta zasada, zo so na wulosowanym hesle nič wjace njezmění. Wone wostanje; tola wučbny tekst a kěrluš móžeja so wuměnić z druhimi, hdyž maju to přeprowowarjo za radžomne. Nětko je manuskript do čisła hotowy. Hdyž su potom wotčahy z čišćernje dōšle přehladane, wupósćelu so wone do wšeho swěta. Přetož hižom džesac lét po tym, zo wuńdžechu w léce 1731 přerje raz Ochranowske hesła w němскеj rěči, buchu wone tež w druhich rěčach wudate, najprjedy francosce (w léce 1741), potom jendželsce (wokoło léta 1743). Wšudžom, hdžež běchu w cuzych krajach Ochranowske wosady a mionske sydlišća nastaje, chcychu nimo swj. Pisma tež Ochranowske hesła w maćernej rěči čitać. Tak je přišlo, zo so Ochranowske hesla kóžde léto přeložuju do něhdže 20 rěčow. „Přeložić“ wšak so wone wjace njetrjebaju, přetož džě maju ludy, kotrež čitaju Ochranowske hesla, tež Bibliju do swojeje rěče přeloženu. Na tajkeho redaktora w cuzym kraju pak čaka čězki nadawk, wupytać za němске kěrluš wotpowědne kěrluš ze swojeje rěče. So wě, zo tež w druhich krajach husto němске ewangelske kěrluš znaja, tola wězo nic wšitke. Kóždy lud ma tež swoje.

To je potajkim dolha noha wot toho dnja, zo su w Ochranowje hesla wulosowali, hać do toho dnja, zo křesćenjo w Južnej Americi abo w dalokim sewjeru Ochranowske hesla w maćernej rěči do rukow dōstanu. Potom pak móžeja so wšitcy pod jednym a samym Božim słowom zjednocić. Njeje to dobry přińklad njeorganizowaneje, njewidžomneje ekumeny! Kelko jich budže, kotřiž wšednje Ochranowske hesla čitaju? Te rěče, w kotrychž

hesla wuchadžeja, můžeme z lochka mjenować:

němsce (tři wudaća: za NDR, Zwjazkowu republiku a Šwicarsku), francosce, jendźelsce (dwě wudaći: za Jendźelsku a USA), holandsce, dansce, šwedse, finsce, česce, madžarsce, portugisce, japonsce, činsce, eskimo, afrikaans, miskito, xhosa, bečuana, kisu a heli a surinamsce (w Surinamje staj skutkowałe serbska misionarka Marja Lobachec a Serb Awgust Młynk z Krakec!). Tola kelko ludźi hesla čita? To so hodži čezko prajić.

Wšitke tři němske wudaća maju na milion nakłada. Tola tale ličba njemože so přirunować z ličbu čitarjow. Jedyn tajki zešiwk Ochranowskich hesłow njesluži tola zwjetša jenož jednomu, ale hnydom cyłej swójbje. Tak můžeme prajić, zo maja hesla tójšto milionow čitarjow. — Tak wukonja tale mała knižka, kiž je nimo Biblije najbóle rozšěrjena ewangeliska kniha, skromnu, tola zawěrnje ekumenisku službu, wjazajo křesćanow najwšelakorišich cyrkwjow, ludow a jazykow. —a.

křesćanske žiwjenje wjedli. Ze swojim bratrom Johnom pućowaše Charles Wesley w léce 1735 do Georgiskeje a nadeńdže tam misionarow Bratrowskeje jednoty. Tele zetkanje běše wažne za jeho pozdžiše žiwjenje. Hromadže ze swojim bratrom je wón jedyn z tych, kotřiž su metodistisku cyrkej založili. Hać do léta 1756 čahaše Charles Wesley jako předar po kraju wokoło a zemrě 29. 3. 1788 w Londonje. Charles Wesley je wosebje tohodla znaty, dokelž je wjele kěrlušow napisał.

Lětne hesło 1963

Knježe, naš Knježe, kak krasne je tvoje mjeno po wšej zemi! Psalm 8, 10

Je temu woprawdže tak, hdyž smy cyle sprawni? A zjawnje a sprawnje mamy zastupić do noweho léta! My njesmemy sami sebi něšto nabarbić. Přetož někotržkuli mohł so prašeć: „Hdže je wona, krasnosť wašeho Boha, po wšej zemi?“ Na kemšach zhromadźuje so nětko pola nas małe stadleško. W Indiskej njejsu zastupnicy poslednjeje swětoweje konferency w New-Dehli 1961 tak wjele widželi wo krasności našeho Boha, za to pak krasne pohanske temple, hdyž potom po konferency hišće po kraju pućowachu. A hdyž potom hišće myslimy na wšedne žiwjenje křesćanow mjez sobu w domach a w swójbach a mjez susodami na wsach a w městach, tež we wosadnym žiwjenju, je tam wšudžom spóznać Boža krasnosť a móć swjateho Ducha?

To hižo rěka, sej něšto zwěrić, hdyž rěčimy wo krasności Božej po wšem swěće. Tež naš psalmiski spěwar je sej něšto zwažil, hdyž wón to tak praješe. Wón sej myslješe wěsće na krasnosť Knjezowu w Božej stwórbje; Wón ju widži po wšej zemi! To něšto rěka. Přetož tehdom měnjachu tež w starym Izraelu, zo móže Bóh jenož skutkować w swojim kraju pola tych čłowjekow, kiž so k njemu modla. Za mjezami so modla k druhim boham. A Bože skutkowanje je tohodla tež wobmjezowane. Hakle profetiska wěra widžeše Boži skutk a jeho krasnosť wšudžom, po wšem swěće. A to je

samsne, štož kěrlušer tak wupraji: „Wšak zemja wšudže twoja je!“ Tež zemja, swět, přez kotryž mamy w nowym léce kročić, je Boži. Njeh tam su hinaše nahlady, mocy, problemy, starosće, ale je to wšitko Boži swět! Hleće, hižom to wědźeć, to je krasnosť! „Mje ničo njewobškodži, wón tak wšě wěcy wodži, zo za mnje zbožne su!“ Njeh mamy hić po wšelakich pućach, šerokich abo wuskich, runych abo nahlych, hladkich abo skalojtych, to su za nas wšitke Bože puće. Němski basnik Will Vesper rjeknje: „Lubuj swój dońt, swój wosud, přetož to je Boži puć z twojej dušu!“

Haj, Boža krasnosť po wšej zemi je widźeć w darach třoch artiklow našeho wěruwuźnaća: Wšudžom widžimy skutki jeho stwórbje, we wulkim kaž w małym, za cyły swět je so Zbožnik narodził, a po wšej zemi je jeho wosada! Njeh je małe stadleško, — zo swětodaloku wosadu Jezusa Chrystusa mamy, zo smy žiwi w „ekumeniskej dobje“, to je krasnosť!

Jenož dwoje je trjeba: My dyrbimy Knjezej dać woprawdže być z knjezom našeho žiwjenja a so dać wot njeho wobknjezić. A my dyrbimy w mjenje teho hić přez nowe léto, w kotrymž je Bóh swoju krasnosť najbóle zjewił: to je wysoko chwalene Jezusowe mjeno.

Swoje puće dajće nam
nětko chodźić w jeho mjenje;
hdyž je wón naš wodźer sam,
wšo so wěsće radži rjenje.
Žohnowanje bohate
z hnady nam so dostanje. La.

Chrystusowi služobnicy

Domaš Kempenski narodži so 1380 w Kempenje pola Krefelda, zastupi 1399 do klóštra a bu 1414 na měšnika wuswjećeny. Léta 1471 je wón zemrěl. — Domaš Kempenski běše njewšednje pilny muž; štyri króć je wón Bibliju a wšelake druge spisy wotpisował, nimo toho napisa wjele nabožnych knihow, basni a skónčnje tu knihu, kotrejež dla je wón hišće džensa po wšem swěće znaty: De imitatione Christi. Tele štyri knihi wo kročenju za Chrystusom, byrnjež srjedzowěkowsko-katólskeho a mnichowskeho razu, su rozšěrjene pře wšě mjezy ludow, rěčow a wěruwuźnaćow. Tež my Serbja mamy tule knihu přeloženu, katólsky kaž tež my ewangelscy.

Norwegski misionar **Lars Olsen Skrefsrud** (1840–1910) běše jako młody muž přišoł do jastwa, dokelž bě kradnył. Po tutym času so wón nakaza. Čhaše być misionar. Běše jara

wobdarjeny w rěčach. W léce 1862 wopyta Skrefsrud Goßnerski misioniski ustaw w Berlinje a 1863 bu wón do Indiskeje wuposłany. 1867 so wón dźěli wot Großnerskeho misionstwa a založi sam misionse towarstwo, kotremuž da mjeno „Eben-Ezer“, mjez santalskim ludom. Z rozšěrjenjom ewangelija so tež hospodarske položenje tutoho domoródného luda polěpšowaše. Wosebje baptisća w Jendźelskej a norwegscy přećeljo misionstwa Skrefsrudej pomachu. Pozdžišo je Skrefsrudske misionstwo tež w druhich kónčinach Indiskeje skutkowało.

Před 255 lětami, 18. 12. 1707, narodži so w Epworth w srjedźnej Jendźelskej **Charles Wesley**. Za čas swóhého studenstwa w Oxfordze založi Wesley tak mjenowany „Swjaty klub“, do kotrehož so zjednoćichu młodji mužojo, zo bychu krute a čiste

Aonio Paleario narodži so wokoło léta 1500 we Veroli w Italskej. Jeho staršej běštaj zahe wumrěloj. Studowaše w Romje a wučeše potom w měsće Siena. Hižom bórže bu wón znaty dla swojeje knihi „Wo njesmjernosći dušow“. 1542 so wón njenadźujcy wuzna k Lutherowej wučbje a bu tohodla za kecarja wuwolany. Paleario pak wědžeše so tak derje zakitować, zo njemóžachu jemu kecarstwo dopokazać. 1546 wopuści město Siena a sta so w Lucca z profesorom, hdžež wosebje spisy swj. Pawoła zakitowaše. Hakle w Milanu (po léce 1555) zwolachu wulki proces, hdžež jeho zasudžichu. Ze swojeje jatby w Romje pisaše wón swojim přiwuznym: „Nětk je tu hodžina, zo du z tutoho žiwjenja k Bohu, mojemu Knjezej; z radosću du na kwas.“ 3. julija 1570 počerpi Aonio Paleario martrarsky smjerć.

Protestantiska cyrkej w Francoskej běše za čas krala Ludwiga XIV. nimale dospolnje rozbita, zničena. Tehdom zwola **Antoine Court** (rodzeny 1695), hakle dwaceći lět stary, znowa reformowanu synodu. Synoda so schadźowaše w skalach pola Monbleta. W slědowacych lětach pućowaše Court skradžu po kraju, předowaše a založowaše wosady. Druzy ewangelscy mužojo mějachu so po nim a zwolachu tohorunja reformowane synody, byrnjež jich njepřećeljo hišće bóle přesěchowachu. Husto so sta, zo so kralowi wojacj do jich zhromadźiznow zadobychu, a jich na galery (tódže, kotrež mějachu jeći wjeslować) a do jastwow zawlečechu. 1729 založi Court w Lausanne seminar za wukublanje předarjow, kotřiž mějachu po swojim studiju w Francoskej služić. 1744 nawróći so wón zaso do Francoskeje a smědžeše potom hišće dožiwić rozkćew swojeje cyrkwe, dokelž bě so mjez tym přesěchanje protestantow přestało. Court zemrě 1760.

Jedyn z najwuznamnišich mužů zašleho lětstotka běše misionar **David Livingstone** (1813–1873). Jeho staršej běštaj chudaj čłowjekaj. Ze 16 lětami započa dželać w předźerni w Glasgowie. Wot swojeje skromnuškeje mzdy kupi sej laćansku gramatiku a nawukny tule cuzu rěč. W lécu wón dželaše, zo by w zymje na šulu chodźić móhl. Studowaše medicinu a poda so 1840 jako misioniski lékař do Afriki. Tam wón pola domoródných z luda Bečuana ryjaše kanale, twarješe čěže, dželaše w ratarstwje a wuwučowaše pohanow w pisanju a předowaše jim Bože słowo. W jeho ródny mjesće, w Edinburghu, su jemu stajili pomnik: tam wón steji na swoju sekeru so zepjerajo z Bibliju w rukomaj.

Rozmotwa w ćahu

Njedawno sym jěł ze St. Louisa do New Yorka. Dokelž je to dosć dolhi puć, kupich sej bilet za spanski wagon a prošach, zo bych někajke hornje městno dostać mólh. Bohužel běchu hižom wšitke hornje městna wobsadźene, tak zo dyrbjach so do nišeho lehnyć. Ložo wyše mje měješe někajka mloda Italčanka z dwěmaj małymaj džěsćomaj — jedne běše šěsć měsacow stare a tamne někak dwaj a poł lěta.

Jako ćah z dwórnišća wujědze, wučězch ze zaka swoju Bibliju, rjanu, do čerwjeneje kože zwjazanu. Jako tak štučku po štučce čitach, pytnych, so so mloda žona jara za moju knižku zajimuje. Jeje wćipnosć běše tak wulka, zo so skónčnje wopraša: „Wodajće, knježe, što je to do dziwneje knižki, kotruž tam čitaće? Njesejm tajku šće w swojim žiwjenju widžała.“

„To je Biblija. To je drohe Bože slowo a krasna kniha za čitanje.“

„Što je to do dziwneho titula — wo čim so tam pisa a što je ju napisał?“ so wona wotře prašeše.

Běch jara překwapjeni, zo tale mloda žona ničo wo Bibliji njewědźeše a prošach tohodla Boha wo pomoc, a potom počach jej powědać: „To je Boža kniha a swjaty Duch je ju přez zahorjenych Božich ludźi napisał, a wona pisa přewažnje wo Was. Njejšće Wy hišće podobnu knihu widžała abo znajmjeńša wo njej słyšała?“

„Ně, ženje“, wona znapřećiwi

„Hdže sće Wy wotrostla? Njejsće hišće ženje w cyrkwi pobyła?“

„Sym so w Italskej narodźiła, a hdźy běch lěto stara, sym do tohole kraja přišla. Nichtó z mojih znatych tu njeje hišće w cyrkwi pobył, a ja tež nic. A nimo toho bych rady něšto wo tutej knize zhonić chcyła, a što so we njej wo mni pisa. Směm z Wami hromadze nutř pohladnyć?“

„Ale prošu jara“, jej rjeknych. Po tym dóndže sej wona po dwaj zawčakaj, zo by swojej džěsći položila. Potom so wona pódla mnje sydny, a ja jej prajich: „Tule knihu su swjeći napisali. Sće hižom něšto wo nich słyšała?“

„Ow haj, to su byli wulcy ludžo, kotřiž su wjele wědźeli wo Boze, ale njemožu sej myslić, zo tež wo mni wědza a zo su samo wo mni pisali.“

Pokazach jej tittle jednotliwych knihow: „swjaty Pawoł, swjaty Jan, swjaty Lukaš, swjaty Pětr“ atd. To zbudzi dale jeje wćipnosć. A prajich jej zdomom, zo su slowa tutych swjatych wěrne.

„Što su woni tež wo mni pisali?“ so wona znova prašeše.

„Ja Wam hnydom pokažu“ a woćinich list do Romskich 3, 9—19 a potom z wotstawkami čitachmoj: „... žadyn prawy njeje, tež nic jedyn; žadyn njeje, zo by rozumny byl; tež nichtó njeje, zo by so po Boze prašał... jich ert je poľny zakleća a šibalstwa... na jich pućach je lute storčenje a běda.“ Přečitawši tónle wotstawk poča mloda mać pónać swoje hrěchi, tak zo poča třepotać, a na jeje čolo stupachu krjepki potu. „Ow!“ wona zawoła, „to je žalostne! A štož je najhórše, prošu Was, to je, zo je to wšitko wěrno, ale nihdy njejsym swjatym dowoliła, wo tym wědźec a we tej dziwnej knize

napisać. Prošu Was, nječitajće mi wjace tajke něšto. Prajće mi radšo, kak mam so tychle hrěchow pasć. Njeje dha za to někajke lékařstwo, někajke wodaće?“

Knjez Jezus je jara ruče nuzu jeje duše wotkrył. Wona bě přijimajla wobskoržbu a ničo njepřeješe. Wěrješe Božemu slowu a jeho wobskorženjam. Njebě wjace trjeba, wo tym dale čitać. A tuž woćinich slowa pola Jezajasa 53, 6—7. A čitachmoj zaso hromadze: „Ale wón je našich přestupjenow dla zranjeni a našich hrěchow dla zbity. Chłostanje leži na nim, zo bychmy my měr měli, a přez jeho rany smy my zahojeni. My bludźachmy wšitcy jako wowcy, koždy wobroći so na swój puć; ale Knjez zwali wšitke naše hrěchi na njeho.“

„Što je to čerpjel? Čeje hrěchi buchu na njeho zwalene?“ so žona prašeše.

Tuž čitachmoj dale w 1. lisće na Timoteja (1, 15): „Přetož to je zawěsće wěrno a jara dostojne slowo, zo Chrystus Jezus do swěta je přišoł, hrěšnikow zbóžnych činić, mjez kotrymiž sym ja přeni.“

„Tón, kotryž je čerpjel, to bě Wumoznik, a je tež Was dla čerpjal“, jej rozložich.

„Ale kak dha móžu wědźec, zo je to za mnje?“

„Dokelž sće Wy hrěšnica, abo njeje tak?“

„Ow haj, ja sym žalostna hrěšnica, a trjebam někoho, kiž mi moje hrěchi zebjerje.“

„Jezus je přišoł, zo by je na so wzał“, jej prajich. „Hnydom to namakamy w lisće na Hebrejskich (9, 26): „Nětk pak při kóncu swěta je wón so jónu zjewił přez sam swój wopor k zahubjenju hrěcha.“

„Kak móže to za mnje plaćić“, so wona hluboko hnuta prašeše. Na to čitachmoj tu rjanu štučku (Jana 3, 16): „Přetož tak je Bóh swět lubował, zo je swojeho jeničkonarodženeho Syna dał, zo bychu wšitcy, kiž do njeho wěrja, zhubjeni njebyli, ale wěčne žiwjenje měli.“

A rjeknych jej: „A chceće nětk do toho wěrić, zo je Knjez Jezus přišoł, zo by tež Was wumozil, zo je tež za Waše hrěchi čerpjel, a zo móžeće Jeho nětko přijec jako Boží dar?“

„Ow haj, ja Jeho přijimuju hnydom, nětko. Ow, kak so wjeselu, zo je za mnje čerpjel. Prijimuju Jeho jako swojeho Wumoznika!“

Běše připoldnju a namaj so praješe, zo je wobjed hotowy. Młoda mać wza swojej džěsći a džěše k wobjedu. Ja so tež hnydom za njej podach, byrnjež njemějach městno za samsnym blidom. Po wobjedze položi swojey džěsći zaso do loža a so ke mni sydnywši praji: „Prošu, powědajće mi hišće něšto wo Jezusu. Wón je mje dyrbjal jara lubo měč, hdźyž je byl zwólniwy za mnje wumrěć.“

Wubrach Japoštołske skutki 8, 26—40. Je to stawizna wo komorniku z Murskeje, kotryž sedžo na wozu čitaše z Jezajasa) 53, 5 a 6). Swjaty Duch pošla Filipa k njemu a tón jemu rozloži, štož bě čitał, a komornik wěrješe a bu wumozeny. Jako běch jej stawiznu wo komorniku předčitał a hdžež bě trjeba tež rozjasnił, wona zawoła: „To pak je dziwne, zo smój — tón komornik a ja — samsne dožiwjenje mětoj! Wón jědžeše z wozom, a ja z ćahom; k njemu bě přišoł Filip z Bibliju, a ke mni — Wy. Filip je pola Jezaja čitał 53. štučku, wo čerpjenju Jezusa, a to sće Wy mi tež předčitał. Tón komornik je wěrił do slowa a Jezusa přijal, a ja tež. Kak sej přeju, zo by jow něhdže woda blisko byla a něchtó, kiž by mje wukrěił. Ja chcu wot nětka přeco z Jezusom hić.“

Potom smój so rozžohnowałoj a slubich jej, zo jej pošću Bibliju, zo by jako nowonarodžene džěčo Bože móhla čitać tule krasnu powěsć wo wulkotnym wumozenju. W New Yorku sym sej potom tež Bibliju kupil a jej pošlał.

z polšćiny H. Š.

W. L. Wilson

Swjate budź nam žiwjenje

Kelko ludźi tola wšednje na našich dróhach smjertnje znjezboži! Hłowna wina drje je kołwrotne jězdjenje — husto je alkohol na tym wina. Kóžde tajke njezbožo je tragedija sama za so. Ale kak skoku je to za čłowjeka wotbyte! Haj, tež swoje žiwjenje čłowjek bórže do stareho železa čisnje. Bóh chce z twójeho žiwjenja něšto wulke sćinić, a ty nadžiju ničiš, kóncuje so na čele a na duši — njeje wopilstwo po něčim sebjemorjenje?

Tohodla móže so žiwjenje tež bjez bróni kóncować. Hdžež so njechaš ze

Luby domček
w najrjeńšej
krajnje

svojim bratrom wujednać a staru hidu njepotepiš, kóncuješ jeho dušu. Néhďte w kraju mrěje žena, čicho a wosamočena. Bóh sam wě, čehodla je do časa ze swěta šla, kak je pře njeswěru, surowosć a zymnu wutrobu swojeho muža čerpjeła. Swět njewě, kak je so rudžiła a kak je plakała, za njón je jeje mandželski česćowny muž. Na sudnym dnju pak budže wón

wjele hórši mordar hač wony, kiž bě w swojej nahlosći druhého zarazył a tohodla hižom na dwanaće lét w jatbje pokuća. Statny řečnik a sudnik widžítaj to, štož je před wočomaj, Bóh pak hlada do wutroby.

Bóh je naše žiwjenje poswječil. W Chrystusu je so wón za nas woprował. Tuž budž nam žiwjenje swjate. (Ze Šwicarskeje)

Bóh daj žohnowane nowe lěto

Najprjedy mam Was wutrobnje strowić w mjenje lubych přecelow a wukrajnych bratrow a sotrow we wě-rje, kotřiž na nas ewangelskich Serbow spominachu na proze Noweho lěta.

Dekan komenskoweje fakulty prof. dr. Hrómadka z Prahi je nam při wšém svojim hoberskim džěle, kotrež ma po cyłym swěće dokonjeć, póstal lube postrowy. Wón sej přeje, zo by so z nami raz zetkać mohł. To by nam wulke wjesele było. Dale nas strowi Jeho Eminence metropolita a cyleje Čěskosłowakskeje Jan. Tež prezident prawosławneje cyrkwy w ČSSR, dr. Jurij Nowak, póstla nam lube zbožopřeća.

Zarjad Čěskosłowakskeje cyrkwy, a w jejnym wobłuku wukrajna komisija, na nas spominachu. List bě podpisany wot dekana Čěskosłowakskeje bohosłowakskeje fakulty prof. dr. Kaňka a nam lubje spřeceleneje fararki Drahomiry Soukupoweje.

Tež dekan Bratislawkskeje ewangelskeje fakulty prof. dr. Michalko nam přeje Boži měr. Lubje nas zwjeseli ze svojim postrowom prof. dr. Bič, Praski, kotryž je tež před krótkimi lětami w Serbach pobyl.

Bratrowske styki nas zwjazuju ze synodnej radu Čěskobratskeje cyrkwy, kotrejež senior dr. Hajek nas lubje strowi. Biskup Reichel strowi serbske wosady z lubymi přecemi w

mjenje slowjanskeje komisije Kostniškeje Jednoty.

Jara nas wjeseli postrow ewangelskeho fararja Mičowskeho a wikara Čěskobratskeje cyrkwy dra. Mičana w Brnje, kotryž nas strowi ze serbskim: „Chwaleny budž, kiž přińdže w mjenje knjeza.“ Wutrobnje so džakujemy bratram biskupam za jich zbožopřeća. Tak nam pisachu: biskup Julijus Krčmery ze Slowakskeje, generalny biskup dr. Chabada z Bratislawy, biskup Kotula z Pólskeje a biskup Wantuła tohorunja z Pólskeje.

Džakowni smy direktorej Hastingej z Ochranowa za jeho postrow. Su tola ewangelscy Serbja na wosebite wáňnje z Ochranowskeje jednotu zwjazani, kotraž je po duchu slowjanskeho pochoda a je z wosebitym žohnowanjom mjez Serbami Bože słowo předowała a misijonsku mysl wubudžiła.

A wšitkim tutym lubym postrowam, kotřiž su tajki rjany dopokaz bratrowstwa w Chrystusu a lubosće mjez slowjanskimi křesćanami, přidam nětko tež swoje samsne:

Bóh budž z Wami, lubi serbscy bratřa, a lube serbske sotry!

Bóh daj Wam čiwosć a strowosć, Boži měr a Bože žohnowanje a wšitko, štož Wam trěbne je na čele a na duši a na posledku wěčnu zbožnosć.

Waš serbski superintendent
Wirth

Cyrkwinska rozprawa

BUKECY. W 6. stawje japoštołskich stej: „w dnjach, jako wučobnicy přiběrachu“ — „słowo rosćeće, a wučobnikow w Jeruzalemje bu jara wjele.“ Tak kaž tehdom w Jeruzalemje džen-sa pola nas njeje, hdyž ličby lětnje rozprawy 1962 a 1961 přirunamy. W scěhowacym počahuja so ličby w spinkomaj přeco na lěto 1961. Wukřičilo je so 49 (56) džěci, 20(26) hólcow a 29 (30) hólcow. Konfěrmowaných bu 24 (44), 7 (18) hólcow a 17 (26) hólcow. K temu přińdže jedyn dorosćeny. Wěrowanjow bě 24 (19) a pohrjebow 52 (37). Spowědných bě 1346 (1309), 448 muskich a 898 žónskich. Mjez nimi běše 204 (212) Serbow, a to 78 muži a 126 žonow. Doma a při wosebitych swjatočnosćach na wsach wonka bě 129 (106). Zběrali smy na kolektach za krajnu wosadu 2470,— (3010,—) hr., za našu wosadu 5171,— (5961,—) hr., za zwonkowne misijonstwo 1006,— (1001,—) hr. — Złoty kwas swjećachu scěhowacy serbscy mandželscy: Jan Běrk a z Bukec a Emma rodž. Güntherc, Gustav Ritter z Łuska a Lejna rodž. Sykorec, Maks Rěpk a a jeho mandželska Emma Ida w Rachlowje, Herman Wićaz z Klara Alma rodž. Wićazec w Rachlowje, Awgust

Kocor w Bukecach a Alwina rodž. Rjenšec, Pawoł Wagner w Żornosykach a Martha rodž. Rabowskec, Jan Bohu wěr Kowar w Rachlowje a Marja Lejna rodž. Měršec, Arnošt Wićaz w Koporcach a Hana Theresia rodž. Habelc a městopředsyda našeho cyrkwinskeho předstajerstwa Arnošt Kokela a Martha rodž. Zarodnikc w Bukecach.

Na złoty kwas běše so wulce wjeselo hižo přihotował naš luby sobubratr Oskar Wićaz we Wysokej. Dwě njeźeli do tuteho dnja pak dyrbjachmy jeho pohrjebać. Woženjony bě z Hanžu rodž. Ackermannec. Wona je sotra njeboćičkeje cyrkwinskeje předstajerki Lupjanskeje wosady a wokrjesneje synodalni Běrachowje z Bronja pola Radworja, kiž běše mnohim ewangelskim Serbam derje znata. Wšitkim lubym jubilarom přejemy dale Božu miłosć a smilnosć hač do wěčnosće. — Haj, prawa, wěrna wosada je džensa małe stadleško, kaž smy w silwestrskim předowanju slyšeli, ale tola ma slubjenje Wótca, jeho kralestwo dostać, a nadawk, Božu krasnosć připowědać w wšej zemi, tež w Serbach!

Žwosadow

Ordinacija w Hrodzišću

4. njeźelu w adwence, 23. hodownika 1962, móžeše serbski superintendent zaso jednoho młodeho serbskeho duchowneho ordinarować.

Br. farski wikar Siegfried Albert ze Zajdowa, syn serbskeju staršeju, šuler serbskeje wyšjeje šule, bě na Lipsčanskej uniwersiće bohosłowstwo studował a dokonjawsji swój přihotowanski čas na Bukečanskej farje a na předarskim seminarje w Lükendorfje bě wot małego rožka 1962 za wikara w Hrodzišću. Serbski superintendent zložil swoje ordinaciske předowanje na 1. Pětr. 5, 1—4. Wón w krótkich słowach młodemu duchownemu pokazal, kajki rjany nadawk ma předár Božeho słowa dokonjeć. Bratřa fararje Renč-Bartski a Albert-Malešan-ski asistowšataj.

Na kemšach bě Budyski superintendent Buš předował. Bóh Knjez žohnuj skutkowanje młodeho serbskeho duchowneho w serbskej wosadze.

Złotej kwasaj

Herman Henč a jeho mandželska w Minakale a Arnošt Kokla a jeho mandželska w Bukecach smědžachu hody 1962 swój złoty kwas swjećić. Wobaj bratřa staj w swojej wosadze swěrnaj a pilnaj pomocnikaj we wosadnym žiwjenju. Bóh Knjez spožě jubilarom čilosć a strowosć a daj jim měrny wječor žiwjenja.

Awgust Lapšich ze Stróže †

3. nazymnika 1962 pochowachmy na Rakečanskim pohrjebnišću swojeho lubeho bratra Awgusta Lapšicha ze Stróže. Zemřety bě na wšěch našich serbskich cyrkwinskih swjedženjach. Wón je tež wjele wupomhał z čitanjom serbskich předowanjow. Do wójny a tež po wójnje hišće čitachmy z časami w serbskich časopisach pěsnje z jeho pjera. „Zemřety měješe dar zrěčniwosće a je jón pilnje naložował, zo by Boha chwalil w serbskej řeči. Za to smy jemu džakowni“, z tutymi słowami serbski superintendent při pohrjebje na nabožnu a narodnu swěru zemřeteho spominaše.

NJESWAČIDLO. Před 25 lětami, 2. 1. 1938, bu Gerhard Wirth, nětko serbski superintendent, w Šerachowje wot fararja Franki ordinarowany.

NJESWAČIDLO. Na kóncu zašłego lěta, 30. hodownika, zemřě po krótkej čezkej chorosći Arnošt Siber z Łomska. Lěta dołho bě sobustaw Njeswačidskeho cyrkwinskeho předstajerstwa a je swěru chodžil na serbske kemše. Njeswačidska wosada žubni z nim swěrneho a lubeho pomocnika. Njeh wotpočuje w měrje.

Naklad Domowina. — Wuchadza z licencu č. 733 nowinarskeho zarjada pola předsydy ministerskeje rady NDR jónkróc za mjesac. — Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchowných. — Hłowny zamolwity redaktor: superintendent Gerhard Wirth - Njeswačidski. — Čisć: III-4-9, Nowa Doba, čisćernja Domowiny w Budysinie.